

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

Dato: 7. november 2006
Kontor: Visum, Udsendelser
og Humanitære sager
J.nr.: 2006/4111-241
Sagsbeh.: AME
Fil-navn: Besvarelse

Besvarelse af spørgsmål nr. 1, stillet af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik til ministeren for flygtninge, indvandrere og integration den 4. oktober 2006 (UUI alm. del – Spørgsmål 1).

Spørgsmål:

"Ministeren bedes kommentere de generelle problemstillinger, som rejses i UUI alm. del – bilag 3 og 4, samt 2005-06, alm. del – bilag 239."

Svar:

De bilag, der er henvist til i spørgsmålet, omhandler især udsendelse af afviste asylansøgere til Kosovo-provinsen i Serbien, herunder behandlingsmuligheder for psykisk syge i Kosovo, støtteordninger til personer der ønsker at udrejse frivilligt til Kosovo og Rigspolitiets adfærd i forbindelse med tvangsmæssige udsendelser.

Om asylsystemet i Danmark generelt kan jeg oplyse følgende:

Alle personer, der søger om asyl i Danmark, får gennemgået deres sag meget grundigt af Udlændingesservice og efterfølgende af Flygtningenævnet, medmindre Dansk Flygtningehjælp tiltræder, at sagen må anses som åbenbart grundløs, hvorefter asylsagen alene behandles i Udlændingesservice. Udlændingesservice og Flygtningenævnet træffer afgørelse om asyl efter en konkret og individuel vurdering af den enkelte asylansøgers forklaring om sit asylmotiv sammenholdt med de til enhver tid foreliggende oplysninger om forholdene i ansøgerens hjemland.

Personer, der har fået afslag på asyl i Danmark, har mulighed for at få humanitær opholdstilladelse, hvis væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for at imødekomme ansøgningen. Ved afgørelsen af, om der foreligger sådanne særlige humanitære hensyn, som kan begrunde meddelelse af humanitær opholdstilladelse, lægges navnlig vægt på ansøgerens personlige forhold, herunder om der er tale om en familie med mindre børn, der

kommer fra et land i krig, om der foreligger alvorlig sygdom hos den eller de pågældende, samt varigheden af et lovligt ophold her i landet.

Efter Integrationsministeriets praksis kan der gives humanitær opholdstilladelse til personer, der lider af meget alvorlige psykiske sygdomme, som f.eks. psykose, herunder paranoid psykose og skizofreni, samt depressive tilstande i svær grad med psykotiske symptomer i form af f.eks. hørelses- eller synshallucinationer. Hvis en ansøger lider af en meget alvorlig sygdom, undersøger ministeriet, om den pågældende kan modtage den nødvendige behandling i sit hjemland, og er dette tilfældet, gives der normalt ikke humanitær opholdstilladelse. Ministeriet tilvejebringer oplysninger om behandlingsmuligheder via den danske repræsentation i ansøgerens hjemland og inddrager tillige oplysninger fra både det pågældendes lands myndigheder og fra internationale organisationer som f.eks. WHO og UNHCR.

I forhold til Kosovo har ministeriet endvidere en attaché udstationeret i Pristina i Kosovo, som indhenter oplysninger til ministeriet om lokale forhold – herunder også behandlingsmuligheder – i Kosovo.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at personer, der er i medicinsk behandling i Danmark, i forbindelse med en forestående udsendelse får tilbud om at få medicin med til de første måneder i hjemlandet. Denne ordning administreres af Dansk Røde Kors i samarbejde med Rigspolitiet.

Hvis en person får afslag på asyl og ikke kan meddeles humanitær opholdstilladelse eller opholdstilladelse på et andet grundlag, påhviler det ifølge udlændingelovens regler personen at udrejse af Danmark. Det er en grundlæggende forudsætning for hele asylsystemets legitimitet at en person, der får afslag på asyl, og som ikke længere har et lovligt opholdsgrundlag i Danmark, efterfølgende udrejser af landet.

Personer, der medvirker til udreisen i umiddelbar tilknytning til påbuddet om udrejse, kan opnå økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med hjemreisen, medmindre deres asylsag har været behandlet som en åbenbart grundløs sag. Herudover har de danske myndigheder gennem de seneste år iværksat forskellige støtteordninger i forbindelse med repatriering af særlige grupper, herunder i forbindelse med repatriering til Irak og Afghanistan.

For så vidt angår støtte til personer, der vælger at udrejse frivilligt til Kosovo, kan jeg oplyse, at Integrationsministeriet sammen med Udenrigsministeriet under Udenrigsministeriets Naboskabsprogram har bevilget midler til et projekt, der støtter repatriering af herværende afviste asylansøgere fra Kosovo-provinsen. Projektet gennemføres af Dansk Flygtningehjælp og omfatter i Danmark rådgivning, information, fremskaffelse og oversættelse af dokumenter samt afdækning af de individuelle materielle behov. Efter ankomst til Kosovo-provinsen støttes reintegrationen gennem en startpakke med bolig og erhvervsudstyr, reparation/genopbygning af hus, kontakt til opholdskommune, herunder skole-, sundheds- og socialmyndigheder, vejledning om mikrokreditter samt inddragelse i f.eks. ungdoms- og ældregrupper.

Udenrigsministeriet har endvidere støttet et projekt for lokal opbygning af kapaciteten i Kosovoprovinsen til behandling af traumatiserede personer. Der er udviklet og afprøvet en lokalt baseret model for traumebehandling. Som led heri har et stort antal personer modtaget

psykosocial behandling, og der er gennemført efteruddannelse af læger og plejepersonale. Endelig er der udarbejdet en national strategi for udvikling af kapaciteten på området, som er overgivet til Kosovos sundhedsministerium.

Projekter som disse muliggør en langsigtet hjælp til personer, der efter en grundig sagsbehandling får afslag på asyl i Danmark, således at det bliver lettere for dem at starte forfra i hjemlandet. Da der ikke alene er tale om økonomisk støtte, men også planlægning af personernes tilværelse efter hjemrejsen, ligger der imidlertid i selve grundlaget for projektet om repatriering et krav om, at den enkelte aktivt ønsker at deltage og samarbejde med arrangørerne. Jeg ser det derfor ikke som en mulighed at gennemføre et sådant projekt med personer, der ikke ønsker at samarbejde med myndighederne om deres udrejse.

Såfremt en person, der har pligt til selv at udrejse af landet, ikke ønsker at medvirke hertil, skal Rigspolitiet tilvejebringe grundlaget for en tvangsmæssig udsendelse af den pågældende, samt sørge for den praktiske gennemførelse.

Vedrørende det praktiske arbejde med udsendelse af afviste asylansøgere til Kosovo har Rigspolitiet oplyst, at Rigspolitiet den 20. august 2006 og den 5. september 2006 modtog klager fra Støttekredsen for flygtninge i fare, der har et tilsvarende indhold som de bilag, der er henvist til i spørgsmålet. Rigspolitiet opfattede henvendelserne som klager over politiets adfærd, og de blev derfor den 29. august 2006 og den 26. september 2006 sendt til Statsadvokaten for Sjælland mv., der efter retsplejelovens § 1019, stk. 1, behandler klager over politiets adfærd i tjenesten.

For så vidt angår udsendelsessituationen i forhold til Kosovo, har Rigspolitiet oplyst, at det fremgår af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2. Såfremt udlændingen ikke udrejser frivilligt, ledsages vedkommende af politiet på udrejsen.

Udsendelsessagerne til Kosovo vedrører personer, der igennem et langt forløb ikke har villet udrejse frivilligt. Efter en længere periode, hvor der kun i meget begrænset omfang har været mulighed for ledsagede udsendelser til Kosovo, er der nu igen åbnet op herfor. Rigspolitiet har siden den 28. marts 2006 og indtil den 17. oktober 2006 efter en ny procedure forelagt 94 sager vedrørende 163 personer, der alle igennem længere tid har afvist at medvirke til en udsendelse, for UNMIK. Rigspolitiet har løbende modtaget accepter (155 personer) på tilbagetagelse fra UNMIK, og i umiddelbar forlængelse heraf er der blevet planlagt udsendelse af de pågældende udlændinge. På denne baggrund er der siden den 22. maj 2006 og indtil den 17. oktober 2006 udsendt 53 personer under ledsagelse, medens 16 personer er påset udrejst. Der har endvidere været planlagt en række yderligere ledsagede udsendelser, der har måttet aflyses, fordi udlændingene har været forsvundet, da politiet mødte op for at hente dem. Indtil den 17. oktober 2006 er således 51 accepterede personer forsvundet inden udsendelsen.

Det har under hele forløbet været muligt for udlændinge at udrejse frivilligt til Kosovo, således som de har pligt til efter udlændingeloven.

Forud for en ledsaget udsendelse foretager Rigspolitiet i hver enkelt sag en konkret sikkerhedsvurdering af, hvor mange polititjenestemænd der skal ledsage udlændingen eller udlændingene. Sikkerhedsvurderingen foretages på baggrund af oplysningerne i sagen. Det er nødvendigt, at der er nok ledsagere til at kunne varetage opgaven, således at udlændingene ikke får lejlighed til at undslippe eller får mulighed for at gøre skade på sig selv eller andre. Det er endvidere et krav fra flyselskaberne, at der foretages en sådan sikkerhedsvurdering forud for en ledsaget udsendelse med fly.

Det er Rigspolitiets erfaring, at mange udlændinge forsvinder umiddelbart forud for udsendelsen.

Det er derfor ikke praksis at orientere udlændingene om den konkrete planlagte udsendelsesdato. Det har endvidere i en række sager været nødvendigt at frihedsberøve udlændingene for at sikre deres tilstedeværelse, indtil udsendelse har kunnet finde sted.

Rigspolitiet forsøger dog at begrænse omfanget og længden af frihedsberøvelser i forbindelse med udsendelsen. En stor del af udlændingene frihedsberøves således ikke forud for udsendelsen, særligt når det vedrører familier med børn.

De to flyruter, der for tiden anvendes til ledsagede udsendelser til Kosovo, har begge afgang fra Københavns Lufthavn i Kastrup kl. 10.10.

Det er nødvendigt at afhente de pågældende udlændinge mellem kl. 0700 og kl. 09.00. Dels for at sikre, at udlændingene er til stede, dels for at kunne nå flyafgangen. Udlændingene vil altid få mulighed for almindeligt morgentoilette. Der vil ikke være mulighed for bad, fordi det ikke i forbindelse hermed vil være muligt at holde udlændingen under observation, ligesom det vil være for tidskrævende. Endvidere får udlændingene lov til at pakke og medbringe deres ejendele. Der er ofte tale om en meget omfattende bagage.

Det er ikke formålet med afhentningerne på asylcentre eller andre steder, at de skal have en præventiv effekt i relation til andre udlændinge i udsendelsesposition. Det er alene et led i gennemførelsen af udsendelsesbeslutningerne i de enkelte sager. Det er således heller ikke Rigspolitiets opfattelse, at politiet udøver unødigt larm eller andet til gene for de omkringboende.